

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om ändring av 4 § lagen om statsgaranti för konstutställningar

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I propositionen föreslås att lagen om statsgaranti för konstutställningar ändras så att övre gränsen för garantiansvarigheten i fråga om de samtidigt gällande statsgarantierna höjs från 2 000 miljoner till 3 000 miljoner

mark. Dessutom föreslås att statsgarantin för en enskild utställning kan vara högst 700 miljoner mark

Den föreslagna lagen avses träda i kraft så snart den blivit godkänd och stadfäst.

MOTIVERING

1. Nuläget och de föreslagna ändringarna

1.1. Nuläget

Lagen om statsgaranti för konstutställningar (411/1986) trädde i kraft den 1 oktober 1986. I regeringens proposition med förslag till denna lag (RP 247/1985 rd.) fastslogs att man genom att stifta en lag om ett statsgarantisystem för konstutställningar försöker främja konst- och kulturpolitiska mål. Enligt regeringens proposition krävs det för att säkerställa kontinuiteten i högtstående internationell utställningsverksamhet och för att främja internationellt kulturutbyte sådana åtgärder på lagstiftningsnivå som skapar solidare och enhetligare ramar för utställningsverksamheten och kulturutbytet.

Enligt 4 § 2 mom. lagen om statsgaranti för konstutställningar beviljas statsgaranti högst till försäkringsvärdet på utställningsföremålen. Den totala garantiansvarigheten för beviljade statsgarantier får samtidigt uppgå till högst 2 000 miljoner mark. Lagen innehåller ingen övre gränstid för en enskild utställning. Undervisningsministeriet kan enligt lagens 4 § 1 mom. i sitt beslut begränsa statsgarantin till att gälla endast en del av utställningen, utställningstiden, utställningslokaliteterna eller transportererna

samt uppställa sådana villkor för utställningsarrangören som anses behövliga.

Utställningsarrangörerna för konstutställningar har en självrisk för skador som eventuellt tillfogas utställningsföremålen. Självrisken är enligt 4 § förordningen om statsgaranti för konstutställningar (445/1986) 50 000 mark.

Systemet med statsgaranti för konstutställningar har visat sig vara nödvändigt. Ärligen har 20—30 utställningar beviljats statsgaranti. Statsgarantisystemet har möjliggjort många sådana konstnärligt och kulturhistoriskt viktiga utställningar som sannolikt annars skulle ha blivit orealiserade på grund av höga försäkringspremier. Försäkringsvärdena för de utställningar som har fått statsgaranti har varierat mellan 1,5 miljoner till över 1 200 miljoner mark.

Under den tid som lagstiftningen om statsgaranti för konstutställningar varit i kraft har det inträffat några skador som dock, med ett undantag, varit mindre än utställningsarrangörens självriskandel och utställningsarrangören sålunda blivit ersättningskyldig. Den största skada som hittills ersatts skedde i samband med återtransporten av en utställning om Habsburgarnas skatter i Tammerfors konstmuseum år 1995, då ett utställningsföremål skadades så illa att finska staten måste ersätta de kostnader som föranled-

des av reparationerna på föremålet och av värdeminskningen till Republiken Österrike. Finska staten kommer att utreda på vem det slutligen ankommer att betala ersättningen och förbereder sig på att indriva en penningssumma motsvarande den utbetalda ersättningen av den som är ansvarig för skadan.

1.2. Föreslagna ändringar

I praktiken har tillämpningen av statsgarantisystemet för konstutställningar visat att den övre gränsen på 2 000 miljoner mark är för låg. Redan ifjol förekom det under en lång tid samtidigt gällande statsgarantier för nästan 2 000 miljoner mark. Enligt nu tillgängliga uppgifter kommer det totala värdet på de verk som skall visas på utställningar som planeras för inkommande sommar att stiga till över 2 700 miljoner mark.

De stora internationella utställningarna koncentreras till sommaren. Garantisystemets övre gräns har då visat sig vara för låg. Under andra årstider räcker den nuvarande gränsen. Somrarnas stora utställningar har ofta förberetts i årtal och det totala försäkringsvärdet på utställningsföremålen som kommer till dem blir klart först i slutskedet av förhandlingarna. För sommaren 1997 planeras två stora utställningar, "Den befjädrade ormen och jaguarguden" - en utställning om Mexicos och Guatemalas förkolumbianska skatter i Tammerfors konstmuseum, och en Henry Matisse-utställning på konstcentret Retretti. Utställningsföremålen på de här två utställningarna har sammanlagt redan ett värde som nästan motsvarar den fastställda övre gränsen för statsgarantier, 2 000 miljoner mark. Eftersom det för inkommande sommar dessutom har planerats ett flertal andra utställningar med utställningsföremål vars försäkringsvärde uppgår till 100—200 miljoner mark per utställning, är det nu gällande högsta totala beloppet för garantiansvarigheter på 2 000 miljoner mark inte tillräckligt.

Försäkringsvärdena på konstskatter som visas på betydande internationella konstutställningar har stigit. Tack vare systemet med statsgarantier har vårt land kunnat få sådana kultur- och konsthistoriskt viktiga, stora utställningar, som det inte före statsgarantisystemet varit möjligt att se i vårt land. Eftersom avsikten med systemet är att möjliggöra en omfattande och mångsidig internationell utställningsverksamhet, före-

slås att 4 § 2 mom. lagen om statsgaranti för konstutställningar ändras så, att den totala garantiansvarigheten för beviljade statsgarantier samtidigt får vara högst 3 000 miljoner mark. Dessutom föreslås att lagrummet ändras så att en övre gräns för statsgarantin per utställning fastställs och att den är 700 miljoner mark. Vill en utställningsarrangör för en utställning samla utställningsföremål vars försäkringsvärde är högre än 700 miljoner mark, svarar utställningsarrangören enligt propositionen själv för de kostnader som föranleds av att föremålen försäkras.

2. Propositionens verkningar

De kostnader som föranleds av lagen om statsgaranti för konstutställningar beror på storleken på de eventuella skadorna i samband med utställningar som beviljats statsgaranti. Det är undervisningsministeriets strävan att minimera sannolikheten för att skador uppstår. Ministeriet avser att låta villkor i fråga om brottskyddet och brandsäkerheten samt transportarrangemangen ingå i beslutet om statsgaranti samt att ordna utbildning för utställningsarrangörerna.

Den ändring som föreslås i propositionen har inga egentliga verkningar i anslutning till statens ekonomi. Höjs den totala garantiansvarigheten för samtidigt gällande statsgarantier från 2 000 miljoner till 3 000 miljoner mark ökar det statens teoretiska ekonomiska ansvar, men i praktiken är det ytterst osannolikt att alla utställningsföremål som samtidigt omfattas av gällande statsgaranti skulle förstöras. När den maximala statsgarantisumman för en enskild utställning fastställs till 700 miljoner mark blir dessutom utställningsarrangörernas försäkringspremier större, ifall utställningsarrangören vill ordna en utställning där det totala försäkringsvärdet på föremålen är större än 700 miljoner mark.

3. Ärendets beredning

Propositionen har beretts som tjänstearbetet vid undervisningsministeriet.

4. Närmare bestämmelser

Den föreslagna lagändringen föranleder inga direkta ändringar i andra bestämmelser. I samband med att lagen stadfästs avser man dock ändra förordningen om statsgaranti för

konstutställningar så att utställningsarrangörens självriskandel höjs från nuvarande 50 000 mark. Självriskandelen avses bli definierad så att den är minst 100 000 mark och högst 300 000 mark.

5. Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft så snart som möjligt efter det den blivit godkänd och stadfäst.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

Lag

om ändring av 4 § lagen om statsgaranti för konstutställningar

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 30 maj 1986 om statsgaranti för konstutställningar (411/1986) 4 § 2 mom., sådant det lyder i lag (336/1994), som följer:

4 §

Beviljande av statsgaranti

Statsgaranti kan uppgå till högst det belopp som motsvarar utställningsföremålets

försäkringsvärde, dock till högst 700 miljoner mark per utställning. Den totala garantiansvarigheten för beviljade statsgarantier får samtidigt uppgå till högst 3 000 miljoner mark.

Denna lag träder i kraft den 199 .

Helsingfors den 26 mars 1997

Republikens President

MARTTI AHTISAARI

Undervisningsminister *Olli-Pekka Heinonen*

Lag

om ändring av 4 § lagen om statsgaranti för konstutställningar

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 30 maj 1986 om statsgaranti för konstutställningar (411/1986) 4 §
2 mom., sådant det lyder i lag (336/1994), som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

4 §

Beviljande av statsgaranti

Statsgaranti *beviljas* högst till ett belopp som motsvarar utställningsföremålets försäkringsvärde. Den totala garantiansvarigheten för beviljade statsgarantier får samtidigt uppgå till högst 2 000 miljoner mark.

Statsgaranti *kan uppgå* till högst det belopp som motsvarar utställningsföremålets försäkringsvärde, *dock till högst 700 miljoner mark per utställning*. Den totala garantiansvarigheten för beviljade statsgarantier får samtidigt uppgå till högst 3 000 miljoner mark.

Denna lag träder i kraft den _____ *199* .